

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
 Izdaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasni po ceniku / Oglase
 sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekoval račun št. 11.400

Komasacija občin v dravski banovini

IZ GOVORA MINISTRA Dr. ALBERTA KRAMERJA V MARIBORU.

Na našem podeželju se izvršujejo te dni velevažne, zgodovinske spremembe: naše male podeželske občine, ki zaradi premalega števila občanov ne zmorejo več samoupravnih nalog novega časa, izginjajo, stapljajo se v velike, kakršne smo imeli že prej na Hrvaškem, v Dalmaciji in drugod in kakršne imajo na Madžarskem, v Italiji, Franciji, Španiji itd. O pomenu te združitve malih občin v velike in o njeni izvedbi, je govoril v soboto na seji obeh mariborskih okrajnih organizacij JNS tudi naš minister g. dr. Albert Kramer in mislimo, da tolmačimo najavtentičnejše mišljenje naše vlade, če omenimo njegove pomembne besede o tem vprašanju. »Narodno predstavništvo«, je dejal g. minister med drugim, »je na svojem letošnjem pomladanskem zasedanju spopolnilo vrsto državnih organizacijskih zakonov s sprejemom novega zakona o podeželskih občinah. S tem zakonom je bil storjen velik korak k izenačenju javnopravnih predpisov v naši državi, a ta zakon je istočasno tudi velevažen politični faktor, ki bo v znatni meri uplival na konsolidacijo našega nacionalnega življenja.

Kar se tiče principa občinske avtonomije, je zakon kompromis med različnimi razvojnimi fazami občinske samouprave v posameznih pokrajinah naše države, vsekakor pa je njegova osnova demokratična. Z uvedbo načela velike občine se je zakon prilagodil zahtevam časa in vedno bolj naraščajočemu obsegu samoupravnih poslov, ki jim more, ne da bi preobremenila svoje prebivalstvo, zadostiti le takozvana velika občina. Zato je zakon predvidel občino z najmanj 3000 prebivalci. Njej je prilagodil tudi vso občinsko upravo in odredil kot normalno najnižje število 24 odbornikov. Občine z manj kakor 3000 prebivalci dopušča zakon le kot izjemo, a za take občine dovoljuje tudi znižanje števila občinskih odbornikov na 18. Za preobnavljanje malih občin v velike je zakon postavil rok, ki poteče z decembrom letošnjega leta. Do tega časa bi morale torej v vsej državi biti ustanovljene nove velike občine. To delo v nekaterih delih naše države ni težko. Na Hrvaškem, v Primorju, Južni Srbiji, Bosni in drugod je že doslej prevladoval sistem velikih občin. V primorski banovini obsega n. pr. občina Imotski ves okraj, in vsa primorska banovina šteje le 101 občino, torej za preko 20 manj kakor n. pr. en sam okraj dravske banovine, mursko-soboški!

Že iz te primerjave vidimo, kako dalekosežne spremembe bi se morale izvršiti pri snovanju novih občin v dravski banovini, če bi se na celi črti moral iz-

vesti princip občine z najmanj 3000 prebivalci. Kakor je na eni strani točno, da velik del občin v naši banovini, ki jih je 1068, in od katerih jih dobra polovica nima niti 600 prebivalcev, skoraj živeti ne more, tako je na drugi strani resnično, da se v naši hriboviti ožji domovini z njeno komplicirano gospodarsko strukturo, z njenimi zelo izrazitimi lokalnimi tradicijami velika občina v smislu občinskega zakona ne da dosledno izvesti in da se je tu treba zateči k izjemam, ki jo v tem pogledu zakon dovoljuje. Zato moramo pri izvajanju komasacije občin upoštevati poleg gospodarskih in prometnih vidikov še prav posebno tudi razpoloženje in želje neposredno prizadetega prebivalstva.

S tem delikatnim problemom se je ponovno bavilo tudi vrhovno vodstvo naše stranke ter se odločno postavilo na stališče, da se naj komasacija izvrši v skladu z željami interesiranega prebivalstva. Gospod predsednik vlade je v polnem uvaževanju tega strankinega stališča tudi na konferenci v Rogasški Slatini poudaril, da se mora pri izvedbi komasacije v dravski banovini v polnem obsegu upoštevati mišljenje prizadetega prebivalstva, izraženo potoma naših organizacij, odnosno naših narodnih poslancev. Mislili smo, da bomo imeli več časa za zložitev majhnih občin v velike, ker je zakon sam postavil polletni rok, ki poteče šele meseca decembra. Toda potrebe državne politike so nas postavile neposredno pred občinske volitve, ki se brez poprejšnje komasacije občin kratko in malo ne dajo izvesti, saj bi se v mnogih občinah ne mogle sestaviti niti kandidatne liste. Zato je bilo treba koščljivo in težko nalogo zložitve občin izvesti z izredno pospešeno, ni izključeno, da se bodo zaradi tega pokazale še razne pogoške in pomanjkljivosti. Toda zakon o občinah sam daje možnost, da vse take pogoške in pomanjkljivosti popravimo. Tega posla se bomo morali lotiti takoj, brez odlašanja, tako da bomo ustvarili take občine, ki bodo ustrezale željam in potrebam prizadetega prebivalstva.

Mislimo, da je gospod minister dr. Kramer obrazložil v tem svojem govoru vse, kar je bilo potrebno povedati v zvezi s komasacijo naših slovenskih občin. Da zato ponovimo najvažnejše: Komasacija se je morala izvršiti iz upravnih razlogov, da se ustvari zdrava podlaga za občinsko delo in gospodarstvo, napake, ki so se pri tem zaradi naglice morda storile tu ali tam, se bodo pa popravile! S tem se bo začelo v Sloveniji novo razdobje razvoja naše komunalne politike.

Ustanovitev velikih občin v Sloveniji

SLOVENIJA ŠTEJE PO NOVI UREDITVI SAMO 360 OBČIN. NAJVEČ OBČIN IMA MED VSEMI OKRAJI PTUJSKI, NAJMANJ PA METLIŠKI. NA NAŠEM DESNEM BREGU JE 15, NA LEVEM PA 17 OBČIN.

BEOGRAD, 11. septembra. Današnje »Službene novine« objavljajo naredbo o zložitvi občin v dravski banovini. S tem je stopila naredba z današnjim dnem v veljavo. Po tem novem statutu bo imela dravska banovina v bodoče 360 občin, in sicer v različnih okrajih: Brežice 16, Celje 17, Črnomelj 7, Dolnja Lendava 11, Dravograd 11, Gornji grad 9, Kamnik 18, Ko-

čevje 14, Konjice 7, Kranj 15, Škofja Loka 9, Krško 19, Laško 8, Litija 14, Ljubljana okolica 24, Ljutomer 14, Logatec 12, Maribor-desni breg 15, Maribor-levi breg 17, Metlika 4, Murska Sobota 19, Novo mesto 16, Ptuj 28, Radovljica 14, Slovenjgradec 9 in Šmarje pri Jelšah 13 občin.

Prihod poljskih poslancev v Beograd

SPREJEMI NA KOLODVORU, SKUPŠČINI IN SENATU. VELIČASTNA MANIFESTACIJA SLOVANSKEGA BRATSTVA.

BEOGRAD, 11. septembra. Včeraj dopoldne so prispeli v Beograd člani poljskega sejma, da vrnejo tako nedavni obisk naših parlamentarcev na Poljskem. Na kolodvoru jim je bil prirejen prisrčen sprejem, viharim ovacijam ni bilo ne konca ne kraja, godba pa je intonirala poljsko himno. Na peronu so se zbrali mnogoštevilni predstavniki vlade, senata in narodne skupščine, vseh beograjskih nacionalnih in kulturnih društev ter velika množica prestolniškega prebivalstva.

Goste je prvi pozdravil minister dr. Angjelinović kot predsednik poljsko-jugoslovanske parlamentarne lige in pa v imenu narodne skupščine. Za njim je spregovoril v pozdrav predsednik senata dr. Pavelić, nakar se je zahvalil za pozdrave podpredsednik poljskega sejma, bivši pravosodni minister in narodni poslanec Vaclav Makowski. Ko je godba odigrala obe državni himni, je izročil gostom krasen šopek cvetja neki deček v imenu jugoslovanske mladine, pozdravil pa jih je še zastopnik društva kneginje Zorke inž. Lazić. Z gosti je prispel semkaj tudi naš varšavski poslanik in naš znani pisatelj Branko Lazarević. Svojo odsotnost je opravičil predsednik

poljskega sejma dr. Kazimir Switalski, ki je med potjo obolel.

Ob 11. uri so gostje odšli na dvor, kjer so se vpisali v dvorno knjigo in jih je sprejel Nj. Vel. kralj v avdienci. Kralju je predstavil poljske parlamentarce poljski poslanik na našem dvoru dr. Schwarzburg-Günther. Kralj je s slehernim gostom spregovoril nekaj ljubeznih besed. Po končani avdienci so odšli poljski poslanci najprej v senat, kjer jih je pozdravil predsednik dr. Pavelić, nato pa še v narodno skupščino, kjer jim je izrekel prisrčno dobrodoščilo predsednik dr. Kumanudi. Oba predsednika sta darovala poljskemu senatu dve krasni pirotski preprogi v znak posebne pozornosti in prijateljstva. Predsednik vlade dr. Sršić je nato sprejel delegacijo poljskega senata in sejma v svojih prostorih, nakar so gostje obiskali še zunanega ministra dr. Jevtića in mestnega župana Petrovića.

Sledil je banket na donavskem luksuznem parniku »Kralj Aleksander«, popoldne čajanka v prostorih PJ lige, zvečer pa svečana večerja v gardnem domu, ki jo je priredil na čast gostom predsednik senata dr. Pavelić.

Večna madžarska lajna

BUDIMPEŠTA, 11. septembra. Ministrski predsednik Gömbös je imel včeraj govor, v katerem je med drugim izjavil, da bi se dal gospodarski položaj Madžarske izboljšati v 24 urah, če bi prišlo do tesnejšega sodelovanja s sosednjimi državami. Poprej pa bi morala madžarska politika rešiti celo vrsto vprašanj, med katerimi je najvažnejše vprašanje revizije trianonske mirovne pogodbe, katerega rešitev žele Madžari doseči s povsem »miroljubnimi« sredstvi.

Tri nesreče pri dirkah

MILAN, 11. septembra. Ob priliki včerajšnjih avtomobilskih dirk za veliko nagrado Monze se je zgodilo več težkih nesreč. Znana italijanska dirkača Pantari in Locacchini sta se smrtno ponesrečila. Neposredno po startu sta vozila na velikem južnem ovinku drug za drugim. Zaradi polzkega terena je vrglo njuni vozili daleč izven dirkalne proge in je obležal Pantari pod svojim vozom na mestu mrtev, dočim je Locacchini izdihnil po prevozu v bolnišnico. Pred smrtjo ga je obiskal še italijanski prestolonaslednik. Na omenjenem ovinku je nato zletel s ceste še dirkač Pastel Borgo, ki je na odnesel le nekaj lažjih poškodb. Italijanski avtomobilizem je izgubil s ponesrečenoma svoja najboljša dirkača.

Nova kubanska vlada

HAVANA, 11. septembra. Za predsednika republike Kube je bil imenovan vseučiliški profesor San Martín. Ta sklop so storili člani nove lunte, dijaki in častniki kubanske vojske po dolgotrajnih skupnih posvetovanjih. Kmalu po nastopu svojega mesta je imenoval San Martín ministre svoje vlade, med katerimi je bil imenovan za finančnega ministra Jose Barquís, za notranjega ministra pa Guyteras. WASHINGTON, 11. septembra. Ameriška vlada je poslala v kubanske vode novih osem torpednih rušilcev, ki so bili zasidrani doslej v pristanišču Hampton Roads, z nalogo, naj bodo pripravljeni na vse eventualnosti.

HERRIOT ZAPUSTIL RUSIJO.

PARIZ, 11. septembra. Po poročilih iz Moskve je komisar za zunanje posle Litvinov sprejel Herriota in se z njim deli časa razgovarjal. Po sestanku je Herriot s svojim spremstvom odpotoval v Rigo. Pri odhodu iz Moskve so ga pozdravili komisar Litvinov, predsednik moskovskega sovjeta Bulganin, francoski poslanik v Moskvi Alphande, poslanika Lotiške in Litve, višji uradniki komisariata za zunanje posle in predstavniki tiska. Herriota je spremljal do postaje šef tretje zapadne sekcije v sovietskem komisariatu.

Reševanje nevarne španske vladne krize

MANDAT ZA SESTAVO NOVE VLADE JE PREJEL DOSEDANJI NOTRANJI MINISTER LERROUX.

PARIZ, 11. septembra. Po vesteh iz Madrida traja kriza vlade dalje. Predsednik republike Alcala Zamora je poveril mandat za sestavo nove vlade bivšemu ministru notranjih zadev Lerrouxu, ki se je že pričel pogajati s predstavniki strank glede vstopa v vlado. »Luz« piše, da bo z Lerrouxom na čelu stopil v vlado radikal Martinec Barrlo in prevzel ministrstvo notranjih zadev, nadalje bo stopil v vlado radikal Roca kot minister zunanjih zadev. Ostali portfelji

pa bodo razdeljeni med člane republikanske akcije, od katerih omenja »Luz« nekega Funeza in nekega člana avtonomnega in republikanskega združenja iz Galicije, najbrže Rodrigesa Baraca ali Rodrigesa Pereza in nekega člana katalonske stranke. Z druge strani pa prihajajo vesti, da bo sedanji mandator v primeru, da se mu posreči sestaviti novo vlado, za kar ima mnogo izgledov, takol razpustil parlament.

Dnevne vesti

Krvav pretep v Framu

Smrten izid fantovskega sovraštva

Sinoči je prišla v vinotoč posestnika Roberta Kuncija v Framu večja fantovska družba in izpila 4 litre vina. Nekoliko vinjeni so se fantje vračali proti domu in na cestnem križišču ob državni cesti nalezli na kovaškega pomočnika Antona Šterna, s katerim je bil v prvi družbi nahajajoči se kovaški pomočnik in šofer Ladislav Lovrenčič iz Frama že dalje časa v hudem sovraštvu.

Med fanti in Šternom je nastal prepir, v katerem je udaril Štern pri njegovem očetu uslužbenega pomočnika Ferdinanda Kohneta po glavi. Kohnetu je priskočil na pomoč posestnikov sin Franc Lašič, ki je zgrabil Šterna in ga vrgele po cesti. Ko se je Štern pobral, ga je skušal Lašič pomiriti, toda zaman. Štern je tekel za pobeglim Kohnetom, za njima pa so se vsuli tudi vsi ostali fantje. Pred hišo posestnice Helene Skerbišev se je druž-

ba zopet ustavila, Štern pa je hotel napasti omenjenega Lovrenčiča. Ker se je ta skušal rešiti z begom, je Štern izpulil na sosedni njivi debel kol in navalil z njim na Lovrenčiča. V samoobrambi je Lovrenčič Šternu izpulil kol in ga udaril z njim večkrat po glavi, tako da se je Štern zgrudil nezavesten s krvjo oblit na tla. Fantje so Šterna takoj pobrali in ga odnesli na njegov dom v Fram, kjer pa je kljub takojšnji zdravniški pomoči danvi ob 3,15 umrl.

Orožniki so Lovrenčiča takoj aretirali in jim je pri zaslišanju priznal, da je pobil Šterna s štirimi udarci s kolom na tla zaradi starega sovraštva in ker se mu je hotel maščevati zaradi neklih obrtnih zadev. Danes popoldne bo Šternovo truplo v navzočnosti preiskovalnega sodnika g. Miškota obduciral sodni zdravnik g. dr. Jurečko.

Zborovanje okrajnih organizacij JNS z desnega in levega brega. V soboto popoldne ob 14. uri je bila tu skupna seja obeh mariborskih okrajnih organizacij JNS, katere se je udeležil tudi minister g. dr. Albert Kramer v spremstvu narodnih poslancev Vekoslava Spindlerja, Karla Gajška in Ivana Lončarja. Seja je bila zelo številno obiskana in na njej so bile zastopane vse krajevne organizacije. Sejo je otvoril in vodil spočetka predsednik okrajnega odbora za levi breg, mariborski župan g. dr. Franjo Lipold ter pozdravil poleg že omenjenih še senatorja g. dr. Ploja, ter narodna poslanca dr. Pivka in ravnatelja Krejčija. Nato je govoril minister g. dr. Kramer. O njegovem govoru poročamo na drugem mestu. Nadalje so govorili še narodni poslanec g. dr. L. Pivko, narodni poslanec g. A. Krejči in drugi, nakar je senator g. dr. Ploj sejo zaključil. Tekom razprave so se pretresala važna aktualna vprašanja, nanašajoča se na organizacijo stranke, komasacijo občin in bodoče občinske volitve. Po seji je sprejel g. minister dr. Kramer nekaj deputacij, včeraj zjutraj pa se je odpeljal na svečanosti v Ptuj. Seja je pokazala, da je JNS v obeh mariborskih okrajih vzorno organizirana in disciplinirana.

Iz državne službe. Od mariborske katastrske uprave je premeščen h katastrski upravi v Črnomlju pomožni katastrski geometer 9. položajne skupine g. Rado Dvoršak. V 9. položajno skupino je napredoval v svojstvu poverjenika finančne kontrole g. Rudolf Uranič pri glavnem oddelku finančne kontrole v Šmarju pri Jelšah.

Združenje rezervnih častnikov in bojnikov slavi v petek 15. t. m. svojo slavo, združeno s parastosom za padle junake, ki so ob priliki preboja solunske fronte dali življenje na oltar domovini. Na spominski svečanost, ki bo istega dne ob pol 11. uri dopoldne na Trgu svobode, (v primeru slabega vremena na verandi restavracije »Union«) vabimo vse rezervne častnike in bojavnike ter vse prebivalstvo mesta Maribora.

Mestno načelstvo v Mariboru razglašja, da bo dne 16. IX. t. l. v pisarni garnizijske uprave poveljstva mesta v Mariboru druga javna licitacija za dobavo mesa mariborski garniziji za dobo od 1. X. 1933 do 31. III. 1934. Pogoji so na vpogled istotam.

Dravska direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani oddaja v zakup prevažanje pošte v Mariboru za čas od 1. novembra 1933 do 31. oktobra 1934. Zato razpisuje direktna pogajanja, ki bodo z zbiranjem pismenih ponudb, kolkovanih s kolkom za 5 Din. Pismene ponudbe se bodo oddirale pred za to določeno komisijo 19. septembra t. l. ob 11. uri dopoldne v pisarni predstojnika pošte Maribor I. (glavna pošta). Natančnejši pogoji so na vpogled pri mestnem načelstvu v Mariboru, pri vseh poštah v Mariboru in pri županstvih okoliških občin Krčevina, Košaki, Pobrežje in Studenci. Naj vpogledajo vsi zainteresirani pri pošti Maribor I. »Razpored voženje«.

Maistrovim borcem! Prijavnice za vstop v »Zvezo Maistrovih borcev« se dobe v pisarni v Gregorčičevi ulici št. 26 (Narodna obrana), kjer naj se zglase vsi člani in vsi oni, ki bi radi vstopili v organizacijo.

Opozorilo državnim upokojencem. Dravska finančna direkcija sporoča: »Oni upokojenci, ki za mesec september še niso prejeli pokojnine, se opozarjajo, da jo bodo prejeli še isti dan, ko bo mestna kontrola dala svoj vizum oziroma, ko bodo odprti novi krediti, kar se bo zgodilo že v nekaj dneh. Vse urgence s strani upokojencev so torej brez pomena.«

Naša inteligenca ni pokazala zadosti usmiljenja do revnega dijaka V. letnika učiteljskega, ki nujno rabi 300 Din za šolo, ker bo sicer moral prekiniti študij. Doslej smo prejeli le 150 Din, rabimo jih še 150! Pomoč je nujno potrebna, ker je že z adnji dan! Darove sprejemata naše uredništvo in uprava.

Kreditni posli in sedanje razmere. V našem sobotnem članku pod tem naslovom sta bili dve tiskovni napaki, ki kvartira smisel. V četrti vrsti šestega odstavka se mora beseda »spremenljivo« popraviti v »sprejemljivo«, v 27. vrsti devetega odstavka pa beseda »poudarka« v »preudarka«.

Kongres slovanskih zdravnikov v Poznaniu. Davi se je pričel v Poznaniu v navzočnosti predsednika poljske republike Mošickega kongres vseslovanske zdravniške zveze, ki se ga udeležuje okrog 4000 zdravnikov iz raznih slovanskih držav.

Opazujte ptice selilke! Ptičja opazovalnica v Rossittenu ob kurški zemeljski kosi na vzhodnem Pruskem bo izpustila jutri 12. t. m. 52 mladih štokelj, s katerimi hoče ugotoviti, ali pridejo brez vodstva starih ptic v običajna prezimovališča na jugu. Štoklje bodo imele na spodnji strani telesa vidna barvasta znamenja, da jih bo tako mogoče spoznati že med letom. Ker je verjetno, da bodo štoklje letele tudi nad našimi kraji, naj vsak, ki bi jih opazil, sporoči to s točno navedbo kraja in časa ter ostalimi podrobnostmi poštine prosto po dopisnici na naslov: »Ornitološki observatorij v Ljubljani, Narodni muzej«.

Službeni list dravske banovine objavlja v 72. številki: Uredbo o častnih sodnikih: uredbo o izpremembah in dopolnitvah zakona o zaščiti kmetov in posestnikov predpisov zakona o izvršbi in zavarovanju; uredbo o izpremembah čl. 12 uredbe o posredovalnem postopku; uredbo o izpremembah in dopolnitvah uredbe o sestavi in poslovanju drž. filmske centrale o prometu s filmi; naredbo o višini in pobiranju prispevkov za sklad za preskrbo nezaposlenih rudarskih delavcev; pravilnik o postavljanju poslovalnic v rokodelskih obrtnih, ki jih vodijo vdove; telefonski promet z inozemstvom; objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu; izpremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev na področju dravske banovine ter razne objave iz »Službenih novin«.

Odmev stomiljonske nemške zbirke.

Čitali smo, da je avstrijski »Schulverein« ob devetdesetletnici rojstva nemškega pisatelja Rosseggerja uvedel veliko zbirko pod geslom »Hundert-Millionen-Groschen Sammlung« v prid obrambnim nacionalnim svrham. Sistem te zbirke je podoben že obstoječi nabiralni dinarski akciji, ki se vodi v Mariboru. Zato lahko s ponosom ugotovimo, da imamo tudi pri nas društvo, ki ne zaostaja v agilnosti pri izvajanju svojega obširnega programa od avstrijskega »Schulvereina«. Treba se je samo lotiti dela in pokazali bomo, da imamo tudi Slovenci smisel za društveno delovanje, zlasti, kadar gre za naše največje bogastvo — zdravje, ki edino rodi veselje in blagostanje, tako v družini kakor v državi. Samo zdrav narod lahko mnogo koristi. Pokazimo, da to ni nobena žrtev, če položimo vsak mesec enkrat en sam dinar v fond za zgradbo azila, ki ga vodi naša agilna Protituberkulozna liga v Mariboru, ki si tudi prizadeva, da doseže zbirka čimprej lepo in zaželjeno milijonsko številko. Samo malo volje naj se oglasi vsak mesec pri vsakemu in vedeli bodo naši sosedje na severu, da smo tudi mi delavni in vztrajni za vsako podrobno društveno delo. Zato ne pozabite na ta dinar, ki ga pobira inkasant P. T. L. pri hišnih posestnikih! Izven Maribora priredijo v kratkem v področju lavantinske škofije vsi župni uradi protituberkulozni dinarski dan v prid gradbenega fonda za azil PTL, nakar se javnost že sedaj opozarja!

Naknadno prostovoljno vplačilo vlog v uradniški pokojninski sklad. Dravska finančna direkcija v Ljubljani opozarja vse državne upokojence, da je bilo v ljubljanskem »Službenem listu« od 16. avgusta t. l., kos 66, objavljeno »Navodilo za izvrševanje § 272. zakona o uradnikih od 31. marca 1931«. Po tem navodilu smejo zaradi izboljšanja svoje bodoče rodbinske pokojnine v smislu navedenega § 272. u. z. naknadno vplačati prispevke v uradn. pokojnin. sklad vsi državni upokojenci, ki so bili upokojeni s popolnimi uslužbenimi leti, zaradi česar bi njihove družine po njih smrti ne dobile rodbinske pokojnine v najvišji možni izmeri. Upokojenci, upokojeni s prejemki po zakonih, veljavnih izpred 1. septembra 1923, morejo postati prostovoljno vplačalci ur. pokojninskega sklada in plačajo naknadno prispevke za čas od upokojitve do vložitve te prošnje. Po zakonu od 31. julija 1923 (oz. analognih zakonih o drž. prometnem osebju, ustroju vojske in mornarice ter žandarmeriji) upokojeni pa morejo naknadno doplačati vloge za čas od upokojitve do 31. marca 1931, ker po tem času itak že po zakonu samem morajo vplačevati v sklad. Prošnje za dovolitev naknadnega vplačila v uradn. pokojninski sklad je treba predlagati naravnost in neposredno običnemu oddelku finančnega ministrstva v Beogradu. Podrobne določbe, kako je opremiti te prošnje, vsebuje že navedeno »navodilo«, objavljeno v »Službenem listu«.

Čigava je mlada srna. K vrtnarju Ambrošu na Koroški cesti se je zatekla preteklo soboto mlada že precej udomačena srna. Vrtnar je lepo živalco zaprl v svoj vrt in čaka, da se bo javil lastnik.

Rekorderji med gobani. Zadnjič smo poročali o velikem gobanu, ki so ga našli v Slovenskih goricah, sedaj je pa železniški zvaničnik g. A. Turk našel blizu Rač še večjega, viškega 24 cm in širokega 22 cm, ki je tehtal izrut 1 kg 6 dkg. Morda pa tudi to še ni zadnji rekord?

Kino Union. Do vključno torka velika veseloigra »Pozdrav, poljub, Veronika« s temperamentno Madžarko Frančiško Gaal, znano iz filma »Paprika«. Od srede dalje veleinteresantni film o trgovini z dekleti »Izgubljene hčere«, ki je imel vsepovsod največji uspeh.

Grajski kino. Danes zadnji dan velefilm »Sveta prešestnica« Grete Mosheimove. Od torka dalje znameniti džungelski velefilm »Trader-Horn«. Največje filmsko delo te vrste. Pride velkopereta »Nocojšnjo noč ali nikdar« (zlati saxofon) Hans Albers.

Pri obledeli sivorumenkasti barvi kože, motnih očeh, slabem počutku zmanjšani delavni moči, duševni depresiji, težkih sanjah, želodčnih bolečinah, pritisku v glavi, namišljeni bolezni je pametno, da izpijete nekaj dni zapored vsako jutro na tešče kozareček naravne »Franz Josefove« grenčice

Na edno gledališče

Gledališka družina »Istra« pod vodstvom g. Justa Košute kot režiserja in g. Angela Jarca, bivšega člana ljubljanske in bratislavske opere, bo gostovala 24. t. m. v našem Narodnem gledališču z akademijo. Na sporedu bodo: odlomek iz »Hlapca Jerneja«, recitacije s spremljavo klavirja, pesmi in arije ter »Maska sata«.

Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandljev, pljučnem katarju, zasluženosti nosu, sapnika, požiralnika in jabolka, obolenjih oči in ušes, skrbimo za to, da čisto očistimo temeljito želodec in črevesje z uporabo naravne Franc Jožefove grenčice. Znameniti strokovnjaki za nego zdravja svedočijo, da Franc Jožefova voda dobro služi tudi pri šeni in drugih mrzličnih nelezljivih boleznih.

Srečke državne razredne loterije za 4. razred 28. kola dobite zopet v upravi »Jutra« in »Večernika« v Mariboru, Gospodarska ulica 11.

Nepreviden avtomobilist zakrivil nesrečo. Sinoči okrog 20. ure se je vračal s svojim vozom s sprehoda pravilno po desni strani ceste proti domu posestnik g. Brus z Zgornje Sv. Kungote. Na vozu so bili poleg njega tudi njegovi trije otroci. Nenadoma je privozil nasproti nepravilno po levi strani ceste neki tovorni avtomobil, ki je brezobzirno zavozil v konja in voz. Voz se je prevrnil, konj pa je bil na mestu mrtev. Tudi ves sprednji del voza je bil razbit. G. Brus in otroci, ki so zleteli zaradi silnega udarca v visokem loku na travnik poleg ceste, so preživeli velik strah, g. Brus pa je zadel tudi nekaj lažjih poškodb po telesu. Brezobzirni avtomobilist se ni zmenil za žrtve svoje neprevidnosti, temveč je nadaljeval vožnjo in izginil v temi. Baje so mu orožniki že na sledu.

Nesreča ne počiva. Včeraj je padel s kolesa 27letni delavec Josip Hrač iz Jezdarske ulice in se nevarno poškodoval na bradi. Pred dnevi pa je nekdo udaril 60letnega prevžitkarja Ignacija Vogrina iz Spodnjega Dupleka s palico tako močno po glavi, da ga je občutno poškodoval. Oba poškodovanca sta bila pripeljana v tukajšnjo bolnišnico.

Ugotovljena identiteta samomorilke. Poročali smo, da je skočila v četrtek zjutraj z državnega mostu v navzočnosti več pasantov v Dravo neznana ženska, stara okrog 23 let in oblečena v črno obleko. Dravski valovi so obupniko takoj zagnili in jo pokopali v svojem hladnem grobu. Na podlagi volnenega ogrinjala, ki ga je neznanka odvrгла pri svojem smrtnem skoku na mostu, je policija ugotovila, da si je končala življenje na opisani način žena železniškega kotlarja Elizabeta Iršičeva s Tezno ga 99. Svojemu možu je zapustila poslovilno pismo, v katerem izjavlja, da je svoje tragične smrti kriva le sama. Njenega trupla Drava doslej še ni izročila.

Žrtev neprevidnega kolesarja. V soboto zvečer okrog 21. ure je podrl neznani kolesar, ki je drvel brez svetilke, na cesti med Pekrami in Mariborom 44 letno viničarko Magdaleno Tašnerjevo iz Peker, ki je dobila globoko rano na glavi. Na pomoč so bili poklicani mariborski reševalci, ki so Tašnerjevo obvezali in jo oddali zaenkrat v domačo oskrbo. Po brezobzirnem kolesarju poizvedujejo orožniki.

Dve nezgodi. V soboto je padel s kolesa 18letni dijak Vojko Lovše iz Kosarjeve ulice in se nevarno poškodoval na levem kolenu. Prvo pomoč je prejel pri nekem tukajšnjem zdravniku, nakar so ga reševalci prepeljali domov. Ker pa se je zdravstveno stanje Lovšeta poslabšalo, so bili reševalci včeraj naprošeni za ponovno intervencijo in so spravili poškodovanca v bolnico. Istega dne je padel 13letni učenec Franc Rujič iz Slomškove ulice v Studenci tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo. Tudi on je bil prepeljan z reševalnim avtomobilom v bolnišnico.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 9,1 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 8,6 stopinj C; barometer je kazal pri 15,6 stopinjah 748,1, reduciran na ničlo pa 746,9; relativna vlažna 91; vreme je tiho in jasno.

Veličasten potek proslave septemberskih dogodkov v Ptuj

Sokolska akademija / Mogočen spreved / Izročitev kraljevega prapora ptujskemu sokolskemu naraščaju / Govori ministrov / Slavnostna skupščina CMD / Zborovanje nacionalistov / Javen sokolski nastop

Mogočnost manifestacije, kakršna je bila na včerajšnji glavni dan proslave septemberskih dogodkov, bo ostala vedno zapisana v analih starodavnega Ptuja. Bil je dan, ko se je Ptuj tresel pod koraki nacionalnih množic, nacionalne armade, ki mu je dala zadoščenje za vse, kar je pretrpel pred 25 leti, pa tudi pozneje. Vtisi, ki so jih udeleženci odnesli s seboj, so naravnost veličastni in mogočni.

Že v soboto popoldne so pričele prihajati množice iz vseh krajev. Ob uri, ko je bila napovedana akademija, se je vtila ploha in udeleženci, kolikor jih je dobilo prostora, so se stisnili v mestno gledališče. Akademija Sokola je sijajno uspela in so bili nastopi Ipavčeve župe, kakor tudi posamezni telovadni nastopi, naravnost presenetljivi. Vsi, ki so bili navzoči, so se prepričali o neumornem in požrtvovalnem delu ptujskega Sokola.

Tudi nedeljsko jutro je bilo deževno, toda okrog 7. ure so se oblaki razpršili in pričelo se je jasno. Vendar slabo vreme ni oviralo množic, ki so se namestile v Ptuj. Prihajale so z dežele v gostih trumah in v prvih dopoldanskih urah so jih pripeljali posebni in redni vlaki nad 10.000. S prvim rednim vlakom sta prišla ministra dr. Albert Kramer in Ivan Pucelj. Na kolodvoru so ju sprejeli predstavniki ptujskega Sokola in mestne občine. S Hajdine pa so prikora-kale močne čete Narodne obrane. Na čelu vsake čete so nosili črne zastave z mrtvaškimi glavami, kot simbol, da so četniki vedno pripravljeni boriti se za svobodo in za njo umreti. Krepke čete so bile strah in trepet vseh tistih, ki so pred 25 leti pretepali in pljuvali na slovenske skupščinarje, a niso vračale hudodega s hudim, kakor so to mnogi pričakovali.

Po prihodu vseh vlakov se je formiral pred kolodvorom slavnostni spreved. Ptuj je bil premajhen in ptujske ulice so bile pretesne, da bi naenkrat sprejele take množice. Čelo spreveda se je moralo pomikati vedno globlje in globlje po mestu, ko so se v spreved uvrščali še vedno novi oddelki. Na čelo so nosili za oddelkom sokolske konjenice 22 sokolskih praporov, za katerimi je bila uvrščena ptujska mestna godba, za njo pa so stopali odlični predstavniki, med njimi pokrovitelj ptujskih svečanosti dr. Albert Kramer, minister Pucelj, banov zastopnik prosvetni inspektor Vrhovnik, ptujski župan Jerše, okrajni glavar dr. Bratina, narodni poslanci Lavro Petrovar, Ivan Prekoršek, Rasto Pustoslemšek, Karl Gajšek, Anton Krejči, inž. Pahernik, starešinstvo Sokola s prvim podstarostom bratom Ganglom ter zastopniki sokolskih žup iz Maribora, Ljubljane, Novoga mesta, Kranja, Varaždina, Zagreba in Celja. Nato so sledile dolge vrste Sokolov in Sokolic, tako močne, kakršnih še Ptuj nikdar ni videl, saj je bilo v sprevedu nad 3.000 uniformiranih Sokolov in Sokolic. Za Sokoli so se vrstili Cirilmetodarji z osrednjim odborom na čelu. Med stariji borci za našo svobodo so bili senatorji dr. Ploj, dr. Rožič, dr. Ravnihar, dr. Rajer, nadalje bivši ptujski župan in banovinski svetnik dr. Senčar, mariborski župan dr. Ljold in mnogi drugi. Nato so prišle slikovite skupine narodnih noš, katerim so sledili ptujski pionirji. Za središko godbo je korakalo 6 viteških čet, ki so zbujale največjo pozornost. Množica, ki je tvorila gost špalir, je četnikom ves čas sprejela prirejane viharne ovacije, jih obsipavala s cvetjem in burno pozdravljala. Četašem so se pridružili še Maistrovi borci. Za šmarješko godbo so korakali gasilci iz vsega ptujskega okoliša. Mogočen spreved je zaključila dolga kolo-na okrašenih kmečkih voz, na katerih so se vozili okoliški kmečki fantje in dekleta. Vozovom so se pridružili še kole-sarji in motociklisti »Peruna« iz Maribora.

Vse te ogromne množice so se zlele na Florjanski trg, ki je bil premajhen in je bil zaseden še sosedni Minoritski trg z ulicami, ki vodijo na Florjanski trg. Na govorniškem odru, ki je bil postavljen pred magistratom, so se zbrali odlični gostje in predstavniki. Ko se je spreved končno razvrstil, je zbrano množico prvi nagovoril ptujski župan g. Jerše. V daljšem govoru je omenil borbe in trpljenje slovenskega naroda, dokler mu ni končno zasijalo solnce svobode. Živo je orisal dogodke pred 25 leti in zaključil svoj govor z besedami: »V duhu starih prednikov in junaške preteklosti hočemo vzgojiti mladino in jo okrepiti v veri za veliko in napredno bodočnost naše države!« Županov govor je množica često prekinjala z viharjem pritrditvam in burnimi vzkliki kralju in domovini.

Nato je spregovoril in pozdravil v imenu CMD zbrano množico zaslužni narodno-obrambni delavec, narodni poslanec Ivan Prekoršek. Obljubil je v imenu CMD, da nismo in ne bomo pozabili Ptuj na naših mej in ne bratov in sester, ki čakajo na odrešenje. Ko se je polegel vihar navdušenja, se je pojavil na govorniškem odru prvi podstarosta Sokola KJ Engelbert Gangl. Sokolska in ostala zbrana množica je svojega borca sprejela z ognjevitim navdušenjem ter pozdravljanjem, ki se ni hotelo poleči. Pozdravil je zbrano Sokolstvo v imenu sokolske zveze in naglasil v svojem daljšem nagovoru, ki ga je množica stalno prekinjala, da nas je borba združila v preteklosti in nas bo tudi v bodočnosti. Spominjal se je ptujskih dogodkov pred 25 leti in žrtv, ki so padle v Ljubljani. Prav tako navdušeno je bil nato sprejet minister dr. Albert Kramer. Ko so se ovacije polegale je pozdravil množico v imenu predsednika vlade dr. Milana Srškiča, v svojem nadaljnjem nagovoru pa orisal težke boje, ponižanje in zasramovanje, ki ga je moral pretrpeti slovenski narod pred 25 leti. Pozval je zlasti mladino, naj ona ta boj nadaljuje in žele srečo in napredek jugoslovanskemu Ptuj, ter srečno bodočnost naši svobodni domovini. Tisočglava množica je sprejela besede ministra dr. Kramerja z nepopisnim odobravanjem, in prav tako tudi nagovor ljubljanskega župana dr. Dinka Puca.

Nato je stopil na govorniški oder zastopnik našega kralja, podpolkovnik Miran Šarac, in v vznesenih besedah izročil starosti ptujskega Sokola dr. Šalamunu v krasen prapor, ki ga je daroval ptujskemu sokolskemu naraščaju naš kralj. Na prapor je pričelo deževati cvetje in godba je zaigrala državno himno. Starosta dr. Šalamun se je zahvalil zastopniku kralja in nato izročil prapor praporščaku naraščaja.

Pred zaključkom mogočnega zborovanja je nato starosta dr. Šalamun še predlagal, da se odpošljejo vdanostna brzojavka našem kralju, pozdravni brzojavki pa ministru dr. Hanžeku in ministrskemu predsedniku dr. Srškiču. Ko so se množice razšle je bil pred magistratom zbor Narodne obrane.

Pred govorniškim odrom so se razvrstile čete ljubljanske Narodne obrane in viteške čete iz Maribora. Zbrane nacionaliste je pozdravil najprej starosta ptujskega Sokola dr. Šalamun. Nato pa je otvoril zborovanje podpredsednik osrednjega odbora NO prof. Mile Pavlovič iz Beograda. V temperamentnem nagovoru je pozdravil zborujočo mladino in želel njenemu gibanju najlepših uspehov. Govorili so še minister v. p. dr. Ku-kovec iz Maribora, predsednik NO dr. Cepuder iz Ljubljane, zastopnik NO dr. Vauhnik iz Maribora, poveljnik inžen. podčastniške šole polkovnik Božo Putniković, poveljnik okrožnega poveljstva viteških sekcij NO Drago Voj-ska in zastopnik NO dr. Fran Irgolič iz Maribora. Težke so bile besede vseh govornikov, ki so jih nacionalisti stalno

prekinjali z ognjevitim pritrditvam in vzkliki svobodi in domovini.

Istočasno, ko so zborovali nacionalisti, pa je bila v Mestnem gledališču slavnostna skupščina CMD, ki ji je predsedovala prva podpredsednica, dvorna dama Franja Tavčarjeva. Zborovanja so se udeležili številni odlični predstavniki in številni narodni borci. V imenu vlade je pozdravil zbor minister dr. Albert Kramer, nakar je podal obširno poročilo inž. Janko Mačkovišek. Blagajniško poročilo je podal dr.

Kreditni posli in sedanje razmere

MISLI O MORALNIH IN SOCIALNIH TEMELJIH GOSPODARSTVA.

(Konec)

Tudi ilikvidnost denarnih zavodov je le posledica gospodarskega nezaupanja. Občinstvo jim ne zaupa svojih prihrankov, ker jih ob potrebi ne more dvigati; zavodi zaradi tega nimajo več sredstev za dajanje kreditov. Odvzeta je možnost razvoja vsaki podjetnosti, ki je edina sposobna, da učinkovito odpravi brezposelnost. Stanja ilikvidnosti denarnih zavodov torej nikakor ni gledati s prekrizanimi rokami, temveč je povsod posebno ob državnih mejah čimprej ko mogoče skrbeti za dejansko in primerno odpravo.

Že poslovna morala zahteva, da se zavodom omogoča izpolnitev njihovih obveznosti naproti njihovim vlagateljem. Gospodarska morala je bila pri nas vedno globoko zasidrana, ker smo Jugoslovani z malimi izjemami po svetu znani kot nepokvarjen in pošten narod, ki v svoji celoti tudi nikoli ni živel preko svojih razmer. Obsojal je vedno one, ki so se izdajali za kaj drugega kakor so bili v istini oziroma tudi one, ki so več izdajali kakor so si mogli pridobiti poštenim potom. Saj imajo tudi vsi Slovenci, Hrvati in Srbi za nepoštenjaka edini značilni in dosti zaničevalni naziv »lopov«!

V ohranitev pri nas udomačene gospodarske poštenosti, kot dragocene narodne svetlinje, je torej tudi iz tega razloga storiti vse potrebno, da se zopet omogoči denarnim zavodom izpolnjevanje obveznosti naproti občestvu vlagateljev. Dejstvo, da se prihranki ne morejo dvigati, odvzame narodu vero v korektnost v poslovanju in vero v poštenost sploh, kar nujno tudi upliva kvarno na gospodarsko vzgojo naroda. Vrh tega so bili naši denarni zavodi ustanovljeni ob času našega polit. in gosp. tlačanstva, — da nas ščitijo pred tujerodnim odušitvom. Sedaj v svobodni državi pa naj propadejo?

Saj smo v bistvu le politično osvobodjeni ter je temeljna pogreška misliti, da smo s politično tudi že dosegli gospodarsko osvoboditev, ki bi že lahko pogrešala pomoči teh z veliko dalekovidnostjo ob naši meji ustanovljenih gospodarskih in obenem narodnih trdnjav. Le te zaradi svoje lege in izkušenosti njenih predstavnikov tudi najbolj poznajo gospodarske in sploh potrebe obmejne prebivalstva!

Neki socialni nagibi so pri nas ustvarili neko averzijo zoper denarne zavode sploh. Očividno so tu napravili nekateri slabi vzgledi šolo. Usodna napaka pa je, če se v tem pogledu generalizira ter imata tisti, kateri goji iz pogrešnih načelnih nazorov predsodke zoper denarne zavode sploh, gotovo najmanj vzroka jih gojiti tudi zoper naše obmejne zavode, posebno naše posojilnice. Pa tudi že tedaj, ako jim ne pomagamo, da bi bil v položaju pomagati — po zgoraj izvedenem že hudo greši napram narodu in s tem obenem tudi napram narodni državi.

On namreč že s tem dopušča, da se jemljeja narodu zaupanje in vera v njegovo odlično gospodarsko tradicijo ter pomaga izpodkopavati domači kredit.

Pošteno kreditno poslovanje in poslovna morala sploh pa sta tudi edino

Janko Kersnik, za nadzorstvo pa je poročal senator dr. Ravnikar. Pri volitvah novega odbora je bil namesto odstopivšega predsednika dr. Kušaja izvoljen v odbor dr. Dolar iz Kranja. Za novega prvomestnika CMD pa je bil izvoljen dosedanji tajnik inž. Mačkovišek.

Popoldne ob 15. uri se je pričela na sokolskem telovadišču v Ljudskem vrtu javna telovadba. Na prostranem telovadišču se je zbrala tisočglava množica. Nastopili so člani, članice, naraščajniki in naraščajnice, dečki in deklice s prostimi vajami in kompozicijami. Na drugo je nastopila izbrana vrsta ljubljanskega Sokola, ptujski Sokol pa je zaključil z »Naprej« in »Hej Slovani« sijajno uspelo javno telovadbo. Po javnem nastopu je bila v Ljudskem vrtu narodna veselica.

Z rednimi in posebnimi vlaki ter avtomobili so se v poznih večernih urah pričele razhajati množice, spomin na ta dan pa bo ostal vedno nepozabljen.

možna in zanesljiva podlaga za uspešno socialno delovanje. Saj sta obe činjenici le preozko navezani druga na drugo.

Nekorektno, podkupljivo poslovanje namreč ne onemogoča samo vsako redno gospodarstvo, temveč odvzame tudi moralne temelje vsakemu socialnemu delu. V bistvu je pač vsak korupcionist tudi egoist, torej brez socialnega črta ter krade in goljufa brez pomislekov enako tudi glede v socialne svrhe določene imovine.

Povsem napačen ter plod nezrelosti ali pa že nerazsodne histerije je torej očitek, da je način strogo korektnega poslovanja oziroma docela rednega gospodarstva le po kapitalizmu in v njegov prid ustanovljen postopek. Nasprotno pa je le v efektivno korist vsem tako individualnim kakor socialnim ustanovam, da se do temelja iztrebi nesolidnost in korupcija, bodisi da se skriva pod zlonamernim nereelnim poslovanjem ali pa pod krinko duhovitosti razpaslim t. zv. nadmudrovanjem. — Pri poslednjem namreč le zlorabi v ugodnejšem položaju se nahajajoči brezobzirnež — navidez legalnim potom — gospodarsko šibkejšega, ki pa v postopku izkoriščevalca — prav dobro čuti njegovo konjsko kopito.

Le slučajne in nenamerne napake v sicer vestnem poslovanju je treba spregledati po geslu »Tout comprendre c'est tout pardonner«, zlonamernih nikoli! Le na tem načelu uvidevnosti, v pogledu korupcije pa na temelju jeklene strogosti osnovani posli, morejo vzbujaati zaupanje; sicer nikoli ne bo vere v uspeh našega gospodarstva, niti ne bo za njegove posle potrebnega kredita. Le, če se more realno podeljeni kredit zanesti na četudi le razmeram primerno vrnitev posojenega, je vobče šele mogoče misliti na širjenje narodnega blagostanja, katero pa je najboljša opora naši nacionalni svobodi.

Politični moči pa se mora postopoma tudi še pridružiti gospodarska moč, če naj dosežemo svojo neodvisnost ne le od pri nas nastalih tujerodnih podjetij, temveč tudi neodvisnost od gospodarsko močnih držav.

J. S.

Nesporazum.

Mamica razkazuje mali Nadici slike o »Živalstvu«. Pri lepo pobarvani sliki belega medveda postoji pa reče:

— Ah, vidiš, ko bi jaz imela takšno belo krzno!

Mala Nadica pa jo zavrne:

— Eeeeh! Pa ti imaš že tako dovelj belo kožo!

Mali navilhanec.

Učitelj: »Miran, ti danes nič ne paziš in samo nagajaš, zato boš danes zaprt čez kosilo. To moram storiti že zato, da bo drugim v svarilo, kako se ne smejo vesti.«

Miran: »Ah, gospod učitelj, pa napravi-te narobe: pa naj bodo dobri zaprti, meni pa naj bo to v svarilo, kako se ne smem vesti.«

Mariti Skafan:

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

»Toda bo treba pritrditi predlogu vlade, ki zahteva njegovo smrt,« je s hladnim poudarkom besedo za besedo izgovoril Semis Ramis, pričakujoč, da bodo zlomile hčerino odpornost. Toda svojega namena tudi s tem ni dosegel.

»Če bo umrl zaradi mene,« je odgovorila mirno Intela, »bo umrl kakor junak, ki ve, da je ostal za njim še nekdo drugi, ki mu bo sledil.«

»Kaj nameravaš? Kaj naj pomenijo te besede,« je razburjeno vzkliknil oče.

»Pomenijo to, kar sem ž njimi povedala,« je odgovorila prav tako mirno hči.

»Kaj?«

»Da bom šla za njim v večnost tudi jaz...«

»To se ne bo nikoli zgodilo!« je razjarjeno kriknil Semis Ramis.

»Moje življenje je samo moje,« je rekla Intela. »Nobenega zakona ni na svetu, nobene vlade in nobenega očeta, ki bi mogel preprečiti, da ne bi, če bo treba, tudi v smrt sledila tistemu, ki ga ljubim.«

»S teboj ni mogoče govoriti,« prezgodaj je še, da bi mogla pametno misliti. Najbolje je torej, da te pustim na miru. Premišljaj in spametuj se! Prepričan sem, da se bo naposled zlomila tudi tvoja trma. Pozdravljena!«

S trditmi, a vendar ne povsem gotovi mi koraki je zapustil oče soba svoje hčere. Intela je zopet ostala sama, zatopljena v svoje misli, nema in negibna, kakor kip iz alabastra...

Oče pa ni miroval, od nje se je napotil k velikemu duhovnu Rearisu, obrazložil mu svojo stisko in ga prosil posredovanja pri uporni hčeri. Dasi nerad, je Rearis sprejel predsednikovo naročilo in se še tistega dne napotil k princesi.

»Pozdravljena v imenu velikega Rāja, solčnega božanstva našega, kraljica med cveticami!« jo je nagovoril veliki duhoven, ko je stal pred njo in ji zrl v blede lica. »Prišel sem kakor najvišji oče, da govorim s tvojo dušo in s tvojim srcem, ker bolna sta, hčerka moja. Pozabila si, da smo na zemlji samo zaradi tega, da trpimo, zato da bomo v združitvi s prabožanstvom vedeli ceniti srečo popolnosti. Zato si tudi pozabila, da se je treba odreči marsičemu, po čemer nam srce hrepeni. Posebno pa zahteva veliki Rā od tebe, kraljica med cveticami, princesa naša, da se žrtvuješ za blagor svojega ljudstva, ki je od Njega izvoljeno, da čuva pratajno človeškega rodu na zemlji ter jo posreduje onim, ki prihajajo in jo bo posredovalo onim, ki bodo še prišli.

rod za rodom, vse do tistega dne, ko bodo izčrpane sile planeta, na katerem plavamo po vsemirju. Velika je ljubezen in temelj je vsemu, kar je živega, toda tudi ta ljubezen mora imeti smernice, ki so zarisane od večne usode, kakor so pota planetov okoli solca. Hčerka, klidem te zato, da pokažeš vso svojo veliko plemenitost, vso svojo silno nesebičnost, vredno potomke velike Ofirije ter pozabiš na tujca, mu s tem rešiš življenje in razveseliš svoje ljudstvo, ki se ozira vate kakor izgubljeni v soj nebeskih zvezd.«

»Oče, veliki oče,« je odgovorila Intela presunjeno, »ti veš, kako neskončno trpim, dasi tega mojega trpljenja ne izdaja noben moj gib in nobena beseda, ki bi mogla doseči nevredna ušesa. Zahtevaj zato od mene karkoli hočeš, samo tega ne, da bi izdala svojo ljubezen, ki sem jo poklonila njemu, ki je sicer tujec med nami, pa je vendar velik in plemenit. Ne govori mi z besedami mojega očeta in njegove vlade, govori mi v jeziku velikega Rāja, ki ne more nikoli zahtevati od svoje ovčice, da bi počenjala proti zakonom narave, ki jih je določil on sam. Ljubim Doljana in ga bom ljubila.«

»Hčerka najdražja,« je odgovoril veliki duhoven s še milejšim glasom, »razumem te popolnoma in sam bi ti priporočal zvestobo v vdani ljubezni, če ne bi bile na poti sile, ki lahko povzročijo veliko zlo. Ne razumi me krivo, kajti ne gre za to, da ustrežeš volji svojega očeta in vlade, ki je morda zmotna, kakor je lahko zmotno vse, kar je človeško, gre za nekaj dru-

gega, kar ti je mnogo dražje, kraljica med cveticami, velika moja hčerka, gre za življenje njega, ki ga ljubiš! Samo ti mu ga lahko rešiš.«

»Jaz,« se je začudila princesa. »Kako? Na kakšen način?«

»S tem, da se odpoveš svoji ljubezni do njega! Če to storiš, bo tujec takoj zopet prost. Lahko bo mirno živel dalje v našem svetem mestu, in ko bo pozabil nate in na ure sreče, ki si mu jih dala, bo zopet našel novo pot do sladkosti življenja. Če ga v resnici ljubiš, boš storila to, kajti resnična ljubezen ne sme nikoli biti sebična, temveč vedno požrtvovalna, pripravljena doprinesati velike žrtve na oltar sreče svojega bližnjega. S kakšno pravico teraš svojega ljubeza v smrt? S pravico ljubezni sebičnega bitja, ljubezni, ki je zemeljska in ne rajska, kakor je ljubezen velikega Rāja, solčnega božanstva našega.«

»Veliki oče,« je vzkliknila Intela in zaitela, »kaj naj tedaj storim, kaj mi svetuješ ti, ki gledaš s svojimi očmi tja preko, kamor mi ne vidimo? Mi mar govori iz tvojih ust zares solčni Rā? Moram poslušati tvoj svet in pokazati, da moja ljubezen do njega, ki mi je danes vse na svetu, ni sebična in zgolj telesna, temveč višja in svetla, kakor je svetlo onostranstvo?«

»Stori po moji besedi, kraljica med rožami, velika hčerka moja! Plemenita je tvoja duša, plemenita kakor je bila nje, ki se je žrtvovala za rešitev Semisirisa.«

(Dalje prihodnjik.)

Sport

Poljska:Jugoslavija 4:3 (1:2).

Včeraj se je v Varšavi odigrala meddržavna nogometna tekma med Jugoslavijo in Poljsko, ki se je končala s pičo zmago poljske reprezentance.

Ostale nogometne tekme.

Novisad: Primorje:Vojvodina 6:2 (2:1).

Beograd: BASK:Slavija (Sarajevo) 3:1 (2:0).

Ljubljana: Železničar (Zagreb): Hermes 5:4 (4:1).

Celje: Ilirija:Atletiki 8:1 (6:0).

Apatin: Tri zvezde:SK Split 4:1. SK Split poide zaradi boljše razlike golov v nacionalno ligo.

Čakovec: Medmestna tekma Gradec:Čakovec 5:3 (2:1).

Gradec: Sturm:Greinitz 6:0 (1:0).

Zagrebski teniški igralci v Mariboru.

Včeraj sta odlična teniška igralca zagrebskega ATK, in sicer og. Pallada in Mogin absolvirala proti igralcem mariborskega Rapida eksebicijske igre, ki so se končale s sledečimi rezultati: Mogin (Z): Holzinger (R) 8:6, 6:1; Pallada (Z): Leyrer (R) 6:0, 6:3; Pallada-Mogin (Z): Hitzl-Holzinger (R) 6:4, 2:6, 2:6. Igre so bile zaradi mokrega terena prekinjene in se bodo nadaljevale danes popoldne ob 15.30 na teniških igriščih SK Rapida.

Maribor brez nogometnih tekem. Za včeraj napovedani tekmi ISSK Maribor mladina:SK Rapid mladina za pokal MOLNP in prijateljska tekma SK Svo-

boda:SK Rapid sta bili od mariborskega policijskega predstojništva prepovedani.

Plavalni dvomatch Ljubljana:Gradec 72:68. V soboto zvečer se je vršil v Gradcu medmestni plavalni miting med Ljubljano in Gradcem, ki se je končal z zmago Ljubljane v razmerju točk 72:68. Na mitingu so bili doseženi trije novi jugoslovanski rekordi, in sicer na 100 m hrbtno po Vilfanu (Primorje) v času 1:16.7, 100 m prosto po Fritschu (Ilirija) v času 1:02.4 in v štafeti 4x50 m prosto v času 1:54.9.

Sokolstvo

Slovenjgradec. V nedeljo, dne 24. sept. proslavi tukajšnje Sokolsko društvo 10-letnico rojstva zveznega starešine prestolonaslednika Petra z društvenim javnim nastopom. Naše društvo bo ob tej priliki pokazalo plodove svojega celoletnega truda in dela. Ker bo spored zelo pester in bo sodelovala priljubljena godba na pihala, se bližnja in okoliška društva naprošajo, da se ozirajo na našo prireditev in ta dan ne prirejajo svojih prireditev. Pripadnike in prijatelje sokolstva od blizu in daleč že sedaj vabimo, da obiščejo našo prireditev. Zveza z avtobusi in vlaki je prav ugodna. Prireditev se vrši ob vsakem vremenu, če bo deževalo, v dvorani. Do svidenja. — Zdravo!

Imenialte se CMD

„Veliki Harbin“ uhaja izpod ruskega vpliva

Prejšnji mesec je pričela poslovati nova občinska uprava mesta »Veliki Harbin«. Harbin šteje sedaj okrog pol milijona prebivalcev in je največje mesto Mandžurije. Ob priliki preureditve mestne uprave je bilo izrečenih z ozirom na ogromni mestni teritorij več govorov, v Harbina zlasti zaradi njegove lege sredi Harbina zlasti zaradi njegove lege sredi goste in velevažne železniške mreže ter ob reki Sungari. V zvezi s tem dogodkom naglašajo azijski tisk, da je nastal Harbin šele pred 35 leti. Dne 26. julija l. 1898. je namreč brzojavil inženjer Jugovič, ki je vodil gradbeno dela na železniški progi vzhodno-kitajske železnice, v Petrograd, da so delavci že pričeli delati. Takrat je stalo na mestu sedanjega Harbina le nekaj lesenih kolib. Kjer sta danes trgovsko središče Pristani in kitajski del mesta Fučiaten, je bilo takrat nezdravo močvirje, ki je bilo izsušeno le polagoma in v etapah. Prvotno se je ime novalo mesto po mimo tekoči reki Sungari. Svoje sedanje ime je dobil Harbin šele leta 1900. Na podlagi raznih znakov se zdi, da se Harbin, ki se ima zahvaliti za svoj obstoj le zgraditvi vzhodne kitajske železnice, vedno bolj izmika ruskemu vplivu.

Pred startom prve poštne rakete.

Ker prvi start vodilne rakete konstruktorja Gerharda Zuckerja v Duhner Wattu ni uspel, sedaj omenjeni iznajditelj nadaljuje svoje poskuse v Harzu z majhno ra-

keto, ki naj bi služila poštnemu prometu. Zucker meni, da se bo njegova najnovejša raketa dala praktično uporabljati in da bo napravila svojo prvo službeno pot že v najbližji bodočnosti. Pošta, ki bo v raketi, bo odposlana na otok Neuwerk, od tam pa z navadno pošto na določene kraje. Na pismih, ki bodo odposlana s to raketo, bodo nalepljene že posebne »rakete-oznake«. Raketa je zgrajena iz aluminija in je dolga 150 cm, njen premer pa znaša 30 cm. Ob startu bo tehtala raketa okrog 25 kg. Pogonu bodo služile tri rakete, od katerih bosta dve montirani na sprednjem, tretja pa na zadnjem delu. Pred startom bo še svečan krst rakete, ki bo dobila ime »Herta«.

Melanholija se zdravi s solzami.

V nekem berlinskem medicinskem časopisu razpravlja dr. Valikowsky o metodah zdravljenja melanholije in o sredstvih, s pomočjo katerih se melanholiki preobrazujejo v vesele in optimistične ljudi. Dr. Valikowsky je ugotovil, da se melanholiki nikdar ne jočejo. Njihove oči ostanejo suhe tudi takrat, ko bi hoteli svojo je moralne bolečine olajšati z jokom. Dr. Valikowsky je mnenja, da postanejo ti ljudje melanholični prav zaradi pomanjkanja solz in da bi nedvomno takoj ozdraveli, če bi se le mogli razjokati. Z neumnim delom je omenjeni zdravnik naposled našel sredstvo, ki pospešuje delovanje solznih žlez. Svoje odkritje je najprej preizkusil na živalih, na katerih se je izkazalo, da so res takoj pričele »jokati«, ko-likor se da ta izraz sploh uporabiti za živali.

Mali oglasi

Razno

MARTIN SAFRAN, sobo-urkosilkar, pleskar in ličar, Maribor, Slovenska ulica 16, prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. 2925

VSAKOVRSNE CVETLICE v lončkih kakor tudi šopke in vence dobite v novootvorjeni cvetličarni A. Požar, Gosposka ulica 36 (palača banovinske hranilnice). 3300

POHIŠTVO lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Založna pohištva združenih mizarjev, Vetrinjska ul. 22, nasproti tvrde V. Weigl.

JOS. TICHY IN DRUG. Konec. elektrotehnično podjetje. Maribor, Slovenska ul. 16, tel. 27—56. proizvaža elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencav, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah.

Prodaj

ANTIČNA STARONEMŠKA JEDILNICA, postelja, omara, mize, stoli, kuhinjska kredenca in razno drugo pohištvo ter predmeti, kakor tudi police se takoj zelo ceneno proda. Vprašati v upravi. 3420

Spomnite se CMD

BANJARIJO s stanovanjem, na prometnem kraju, oddam. Naslov v upravi »Večernik«. 3410

IZRABITE IZREDNO PRILOŽNOST!

Na prodaj je krasno ohranjena, temnorjava, masivna jedilnica, ki ima tudi pisalno mizo z velikim foteljem, stoli tapcirani z usnjem. Naslov pove uprava lista. 6012

Sobo odda

GOSPODA sprejem na stanovanje. Aleksandrova cesta 17, dvorišče, 1. nadst. 3419

PRAZNO, LEPO SOBO z uporabo kopalnice, v bližini kolodvora oddam s 15. septembrom. Naslov v upravi lista. 3415

DVA ALI TRI DIJAKE sprejem na stanovanje in hrano. Trubarjeva ulica 7. 3363

OPREMLJENO SOBO oddam mirnemu gospodu za Din. 160. Pobreška cesta 21. blizu magdalene. 3416

Dijaško stanovanje

DVA ALI TRI DIJAKE sprejem na stanovanje in hrano. Trubarjeva 7. 3417

SPREJMEM DIJAKA na stanovanje s hrano ali brez. Soba s prostim vhomom. luč prosta, Lovce, Glavni trg 4. 3348

Naideno

SVETLOMODRO DAMSKO JOPICO

s kratkimi rokavi sem našel pred kavarno »Central« dne 7. t. m. zvečer. Lastnica jo dobi v gostilni »Prešernova klet«. Gosposka ulica 26. 3413

Posojilo

ZA KRATKOROČNO POSOJILLO DIN 1800 prosi za takoj proti menici vdovec. Cenj. ponudbe pod »25% obresti« na upravo. 3411

Oglašujte!

Čast mi je izreči

Trgovski samopomoči v Mariboru

toplo zahvalo za točno izplačano izdatno podporo po umrlem soprogu Jožefu Folgerju. Priporočam vsakomur pristop k tej karitativni in kulantni instituciji.

Maribor, dne 9. septembra 1933.

Folger Karolina